

Forløb 1: Me and my family

Lærervejledning til flersprogethedsdidaktik og dansk som andetsprog

I dette forløb lærer eleverne at præsentere sig selv og deres familier. For at støtte eleverne i forståelsen af det nye engelske ordforråd bygges der i forløbet løbende bro til dansk, hvor eleverne vil erfare, at de engelske ord minder om ord, som de allerede kender fra dansk. Gennem forløbet bliver elevernes nysgerrighed for at lære sprog styrket. De opfordres til at tænke over, om de kender til, hvordan man hilser på andre sprog og de hører hilseudtryk både på engelsk og på andre sprog, som de ikke nødvendigvis kender, fx moderne fremmedsprog som spansk og migrantsprog som fx arabisk og kinesisk. På den måde udvikler eleverne deres sproglige opmærksomhed og der skabes en anerkendende klasserumskultur, hvor der er plads til alle sprog i det fælles læringsrum. Eleverne arbejder særligt med flersprogethedsdidaktik og dansk som andetsprog i følgende to aktiviteter:

Hilseudtryk på andre sprog (lektion 1)

I denne aktivitet skal eleverne lytte til hilseudtryk på forskellige sprog. Eleverne kan fx komme op til tavlen og trykke på lydknapperne og forsøge at svare 'hej' på samme sprog, på engelsk eller på et andet sprog efter eget valg. Eleverne kan fx også forsøge at gætte sig frem til, hvilke sprog de forskellige hilseudtryk er fra. Hvis eleverne kan hilse på andre sprog, fx deres førstesprog, kan disse sprog med fordel også inddrages.

'Bonjour' – fransk
'Salam alaikum' – arabisk
'Hallo' – tysk
'Ni hao' – kinesisk
'Hello' – engelsk
'Hola' – spansk
'Hallå' – svensk

En flersproget tal-sang (lektion 3)

Når eleverne lærer de engelske tal 1-10, er det oplagt at bygge bro til tal på andre sprog. Gennem denne flersprogede sang kan eleverne fx lytte til arabiske, spanske og russiske tal. Du kan med fordel udvælge de versioner, som giver mening for netop din klasse. Hvis du har flersprogede elever i klassen, kan du fx udvælge versioner på disses førstesprog. Du kan fx lade eleverne lytte til de arabiske tal og rette elevernes opmærksomhed mod, at tallene ser anderledes ud end tallene på fx dansk og engelsk.

Supplerende flersprogede aktiviteter

De følgende aktiviteter ligger inden for forløbets emne og kan inddrages i selve engelskundervisningen, fx hvis man gerne vil inddrage skriftsproget eller ønsker at øve eller udvide forløbet. Alternativt kan aktiviteterne inddrages i en faglig fordybelsestime eller i en dansktid, hvor formålet er at arbejde med sproglig opmærksomhed.

Memory game med farver

I denne aktivitet skal eleverne spille et vendespil med farverne 'rød', 'blå', 'grøn' og 'gul' på dansk, engelsk og italiensk. Eleverne spiller vendespillet i par og skiftes til at vende tre kort. Som en hjælp til eleverne er der på hvert ordkort øverst en cirkel, hvor farven på ordet er markeret. Vender eleven tre ordkort, der alle har fx en rød farve i hjørnet, får eleven stikket. Gennem dette vendespil får eleverne øvet de engelske farver og de får samtidig også en viden om, at farveordene ligner hinanden på tværs af sprog.

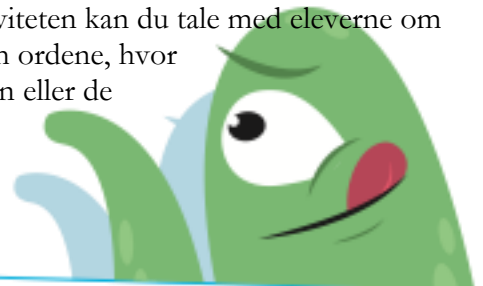
Rettenøgle		
blue	blå	blu
green	grøn	verde
yellow	gul	giallo
red	rød	rosso

Mix and match: Family members www.sprogleg.dk

I denne aktivitet skal eleverne arbejde med engelske, islandske og tyske familieord. Eleverne kan både lytte til ordene og se/læse dem. Familieordene på de tre beslægtede sprog er fonologisk og ortografisk transparente, så eleverne vil både i udtalen af ordene og i ordenes retstavning kunne gætte sig frem til, hvilke ord der betyder hvad. Som afslutning på aktiviteten kan du tale med eleverne om sproglige ligheder og forskelle mellem ordene, hvor du fx kan fremhæve ligheden i udtalen eller de ens begyndelsesbogstaver.

Rettenøgle
mother, Mutter, móðir.
father, Vater, faðir.
sister, Schwester, systir.
brother, Bruder, bróðir.

Sprogpasset: Se vejledningen til "Mit Sprogpas".

Forløb 2: Me and my monster

Lærervejledning til flersprogethedsdidaktik og dansk som andetsprog i forløbet

I dette forløb lærer eleverne, hvad kropsdelene hedder på engelsk. For at støtte elevernes forståelse af de engelske ord, lægges der i lærervejledningen op til en sammenligning med navnene for de danske kropsdele. Ved at fokusere på transparente ord vil eleverne erfare, at de kan bruge deres viden om danske kropsord som en strategi til at gætte sig frem til betydningen af de engelske ord. Eleverne vil derudover udvikle deres sproglige opmærksomhed, da de gennem sammenligning med engelsk, norsk, svensk og tysk vil opleve, at der også er stor transparenz mellem disse beslægtede, germanske sprog.

Gennem forløbet stifter eleverne også bekendtskab med sprog, som de ikke nødvendigvis kender på forhånd. Dette ses, fx når eleverne arbejder med de forskellige sproglige udgaver af sangen ”Head, shoulders, knees and toes” – fx med den japanske udgave – hvor eleverne vil opleve, at sange går igen på tværs af (sprog)grænser. Samtidig åbnes der i forløbet op for, at de flersprogede elever kan fortælle om, hvad fx kropsdelene hedder på deres førstesprog. Der skabes dermed en anerkendende klasserumskultur, hvor mange forskellige sprog får en plads i det fælles læringsrum.

Forløbet indeholder følgende aktiviteter, hvor eleverne arbejder med flersprogethedsdidaktik og dansk som andetsprog:

Klassens krop/kropsdele på flere sprog (lektion 1)

I denne opgave skal eleverne overveje, om de kender navne på kropsdele på andre sprog. Opgaven skaber forbindelse til de sprog, eleverne allerede kender til, og åbner således op for en forståelse for og anerkendelse af, hvor mange sprog der tales og kendes til i klassen. De forskellige kropsord skrives på klassens krop på et stykke papir, som hænges op, så den er synlig gennem hele forløbet. Kropsord på sprog, som hverken eleverne selv eller underviser kan stave til, kan stadig inddrages. Fx kan man prøve at skrive ordet, som det lyder, eller blot skrive sprogets navn (eller en forkortelse af sproget, eksempelvis V for vietnamesisk). Bogstavet skrives ved siden af det pågældende kropsord for at signalere, at kropsdelens navn kendes på et andet sprog. På denne måde synliggøres alle klassens sproglige ressourcer. Opfordr gerne børnene til at søge flere kropsord på andre sprog sammen med forældre eller andre derhjemme, fx: ’kender vi til 3 forskellige kropsdele (fx mund, arm, hoved) på andre sprog? Hvilke? Skriv dem evt. ned på et stykke papir og tag med til næste gang’. Disse kan løbende tilføjes klassens krop (gerne fx efter nedenstående aktivitet i lektion 2, og/eller som en del af indledningen til lektion 5)

Mix-and-match med kropsdele på www.sprogleg.dk (lektion 2)

I denne opgave skal eleverne i plenum koble 16 kropsord på engelsk, dansk, norsk og tysk sammen med fire billeder. Først lytter eleverne til ordene, hvorefter de trækker hvert ord hen til det billede, som de mener matcher ordet. Samtidig kan du opfordre eleverne til at italesætte deres sprog læringsstrategier, fx gennem spørgsmål som: Hvordan kunne I gætte, at ’en nese’ betyder ’nase’? Er der nogle af ordene, der ligner hinanden? Afslutningsvis kan du spørge ind til, om eleverne ved hvilke sprog, ordene er fra. Eleverne kan fx til slut tilføje nogle af ordene til klassens krop.

Rettenøgle:

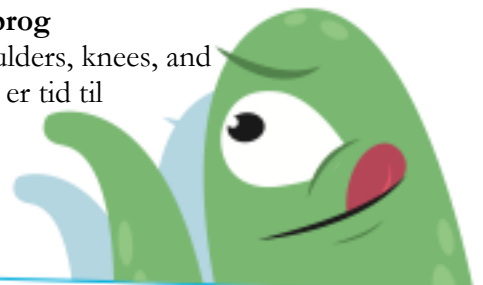
Billede 1:	Billede 2:	Billede 3:	Billede 4:
a nose	an eye	a mouth	a foot
en næse	et øje	en mund	en fod
en nese	et øye	en munn	en fot

Supplerende flersproget aktivitet

Den følgende aktivitet ligger inden for forløbets emne og kan inddrages i selve engelskundervisningen fx hvis man gerne vil inddrage bevægelse, at eleverne optræder eller blot ønsker at øve indholdet og/eller udvide forløbet. Alternativt kan aktiviteterne inddrages i en faglig fordybelsestid eller i en dansktid, hvor formålet er at arbejde med sproglig opmærksomhed og kulturel bevidsthed.

Fremførelse af ’[Head, shoulders, knees, and toes](#)’ på forskellige sprog

I denne aktivitet skal eleverne lytte til forskellige udgaver af ”Head, shoulders, knees, and toes” for at udvide deres sproglige opmærksomhed. Hvis du mener, der er tid til det, kan eleverne i grupper fremføre forskellige sproglige udgaver af sangen, som evt. kan fremføres for klassen og filmes, så klassen til sidst har en lille samling af ”Head, shoulders, knees, and toes” på forskellige sprog.

Forløb 3: Winter time

Lærervejledning til flersprogethedsdidaktik og dansk som andetsprog

I dette forløb arbejder eleverne med vinter og jul. I arbejdet med de engelske vinterord lægges der i forløbsbeskrivelsen op til, at de skal sammenlignes med vinterord på andre sprog. Vinterordene kan skrives ind i ugeplanen, så eleverne hjemme sammen med deres forældre kan oversætte ordene til andre sprog, som de kender til (se fx den sidste aktivitet i bearbejdning i lektion 1). Oversættelserne kan så hænges op i klassen eller skrives på ordkort og sammenlignes. Ved at sammenligne ordene udvikles alle elevernes sproglige opmærksomhed, da eleverne opdager ligheder og forskelle mellem disse. Samtidig vil de flersprogede elever opleve, at deres førstesprog inddrages og anerkendes ved at have en plads i det fælles læringsrum i engelskundervisningen.

Når eleverne senere i forløbet skal beskrive deres snemænd, introduceres navnene for beklædningsgenstande på engelsk, hvor de sammenligner med beklædningsgenstande på andre sprog, som eleverne kan. Her er der særlig fokus på transparente internationalismer (fx jeans, hat, t-shirt, sweater), og det vil være oplagt at lade eleverne undersøge, hvorvidt disse ord er transparente på andre sprog, fx de flersprogede elevers førstesprog.

Forløbet indeholder følgende aktiviteter, hvor eleverne arbejder med flersprogethedsdidaktik og dansk som andetsprog:

“We wish you a merry Christmas” på flere sprog (lektion 1)

I denne aktivitet skal eleverne lytte til ”We wish you a merry Christmas” på både engelsk og tysk. Med denne sang udvider eleverne deres kulturelle horisont, idet de får indblik i, at julens sange ofte synges med samme melodi på forskellige sprog. Man kan også drage elevernes opmærksomhed på at startlydene på henholdsvis ’we wish’ / ’wir wünschen’ og ’New Year’ / ’Neu Jahr’ og på den måde gøre dem opmærksomme på, at sprogene kan have ligheder, som skyldes en fælles sprogstamme. Sangen kan med fordel gentages i flere lektioner, hvis der er tid.

Flere højtider end Christmas (lektion 1)

Når der i undervisningen tales om julen og ting, der knytter sig til højtiden, er det en god idé at åbne op for en dialog med eleverne, som kan tage udgangspunkt i deres egen kulturelle baggrund, og spørge ind til, om der er andre vinter-højtider end jul, der fejres i klassen. Aktiviteten kan passende udfoldes i den supplerende aktivitet, klassens kalender (se herunder).

Vinterord på forskellige sprog (hjemme og i lektion 2)

Denne opgave går ud på, at eleverne hjemme kigger efter udvalgte vinterord på andre sprog (fx stjerne, gave, julemand). Ordene på indsamlede andre sprog kan sammenlignes med engelsk og dansk ift. fx startlyd, antal stavelser, osv. Måske findes de forskellige ord ikke på nogle af sprogene, men så kan det være, at der er andre ord, som beskriver elevernes vinter, som de kan tage med til klassen efterfølgende.

Supplerende flersproget aktivitet

Den følgende aktivitet ligger inden for forløbets emne og kan inddrages i selve engelskundervisningen fx hvis man vil udvide forløbet eller inddrage elevernes kulturelle baggrunde. Alternativt kan aktiviteten lægges i en faglig fordybelsestime eller i en dansktime, hvor formålet er at arbejde med kulturel bevidsthed og mangfoldighed.

Klassens kalender

Læreren spørger ind til, hvornår på året eleverne i klassen giver og modtager gaver og hvilke højtider, der fejres gennem året af eleverne i klassen. Disse samles og skrives efterfølgende ind i klassens kalender. På den måde bliver alle elever med til at udvikle viden om andre højtider igennem året og har potentiale til at blive en international kalender, som alle elever har været med til at præge. Kalenderen kan med fordel afspejle elevernes fødselsdage samt fejrede højtider gennem året.

Forløb 4: Yummy or Yucky?

Lærervejledning til flersprogethedsdidaktik og dansk som andetsprog

I dette forløb er temaet mad og måltider på engelsk og for at støtte elevernes forståelse af de engelske ord, lægges der i forløbsbeskrivelsen op til, at de engelske madord sammenlignes med både danske madord samt madord på andre sprog, som eleverne kan.

Ved at fokusere særligt på transparente ord (fx salad/salat, tomatoes/tomater, pancakes/pandekager) vil alle elevers sproglige opmærksomhed udvikles, da eleverne vil opleve, at de engelske ord minder om ord, som de allerede kan på dansk. Det kan fx gøres ved, at elevernes opmærksomhed rettes mod de fonologiske ligheder (fx at ordene udtales mere eller mindre ens) eller ortografiske ligheder (fx det samme begyndelsesbogstav eller lignende stavemåde). Eleverne erfarer således, at de kan bruge deres viden om transparens som en strategi til at gætte sig frem til betydningen af de engelske ord.

Samtidig åbnes der i forløbet op for, at de engelske madord kan sammenlignes med madord på andre sprog, som eleverne kan. De flersprogede elever vil her kunne inddrage deres førstesprog og fortælle, hvad madordene fx hedder på deres førstesprog. Der skabes således et rum for at sammenligne ord på tværs af sprog, da der skabes en klasserumskultur, hvor alle elevernes sproglige ressourcer anerkendes.

Forløbet indeholder følgende gentagne aktiviteter, hvor eleverne arbejder med flersprogethedsdidaktik og dansk som andetsprog:

Transparente og låneord med mad

Som beskrevet ovenfor er det centralt at fokusere på transparente madord. Dette kan med fordel gøres hver gang, der introduceres til et nyt måltid eller en ny madgruppe. Således giver det god mening at tage fat i et ord som pancakes, der ortografisk minder meget om bl.a. dansk og tysk (Pfandkuchen) ved introduktionen til breakfast. Samme princip gælder for lunch og dinner i forløbet. Man kan også, hvis man har lyst fx gøre eleverne opmærksomme på flertalsendelserne på hhv dansk og engelsk ved at påpege forskellen på, hvad man siger, når der er flere end én: tomatoes og pandekager.

Interkulturel morgenmadsfilm og/eller morgenmadsbilleder (lektion 1)

Denne aktivitet har til formål at udvide elevernes kulturelle horisont, idet de får indblik i, hvad der spises til morgenmad i forskellige lande i verden. Aktiviteten består af to elementer, som enten kan kombineres eller fungere hver for sig. Når du viser filmen med børn med engelsk som modersmål, kan du bede eleverne om at lytte efter ord eller sætninger, som de allerede har lært eller kender i forvejen. De kan fx markere, når det sker, mens de ser filmen, og I kan efter filmen samlet snakke om nogle af de genstande, som optræder i filmen. Ligeledes kan billederne i artiklen bruges til at arbejde med elevernes genkendelse og kobling af genstande og ord, som de allerede har lært i forløbet.

Aktiviteten kan også lægge op til en samtale om, hvad eleverne selv spiser til morgenmad, hvis de spiser morgenmad.

Låneord for dinner (lektion 5)

Ligesom fokus på transparente ord er vigtigt i forløbet, er fokus på låneord også relevant, da der er mange af disse, som optræder. Ved at fokusere på låneord styrkes elevernes bevidsthed om, at det, vi spiser, ikke altid er så forskelligt fra hinanden – og at nogle ord følger med retten på tværs af sprog. I denne aktivitet kan fokus med fordel lægges på ord som pizza, spaghetti og lasagne, som er låneord fra Italien, falafel og pita, som er låneord fra Middelhavslandene (fx tyrkisk), og ris fra det græske ρύζι (udtales 'rizzi'), der bruges på mange sprog næsten uændret. Andre låneord, som fx sushi og salat optræder også. Måske er der også andre ord fra elevernes egen kulturelle baggrund, som kan berige denne aktivitet.

Forløb 5: The Gruffalo

Lærervejledning til flersprogethedsdidaktik og dansk som andetsprog i forløbet

I dette forløb skal eleverne arbejde med 'The Gruffalo' – en engelsk historie, der er oversat til mange forskellige sprog. Eleverne bliver indledningsvis introduceret til forsider af historien på forskellige sprog og skal sammenligne forsiderne med hinanden. Det vil her være meningsfuldt at vise eleverne, at der findes sprog med fx andre skriftsystemer end det latinske alfabet. Når eleverne undersøger forsiderne på forskellige sprog, udvikles alle elevers sproglige opmærksomhed, da de bliver bevidste om, at mange ting går igen på tværs af sprog. Senere i forløbet vil elevernes fantasi og kreativitet komme i spil, når de skal beskæftige sig med, hvad dyrene fra 'The Gruffalo' siger på engelsk – og på andre sprog. Eleverne vil på en sjov og legende måde her erfare, at der både er ligheder og forskelle mellem dyrelyde på forskellige sprog.

Forløbet indeholder følgende aktiviteter, hvor eleverne arbejder med flersprogethedsdidaktik og dansk som andetsprog:

'The Gruffalo'-forsiden (lektion 1)

Først vises et udvalg af 'The Gruffalo'-forsider på forskellige sprog via følgende link: <https://www.pinterest.dk/littlelinguist/foreign-the-gruffalo-editions/?lp=true>. Du kan evt. udvælge nogle af forsiderne, som I kan se nærmere på – fx den spanske, den tyrkiske og den arabiske. Du kan med fordel også inddrage forsider på sprog, der er repræsenteret i klassen. Du kan herefter tale med eleverne om ligheder og forskelle mellem forsidebillederne samt overskrifterne: Hvilke forsider ligner hinanden? Hvilke forsider ligner ikke hinanden? Du kan styrke elevernes sproglige nysgerrighed ved at rette deres fokus mod fx den arabiske forside, hvor forsidebilledet er spejlvendt. Hænger dette mon sammen med læseretningen? Du kan fx også spørge eleverne, hvilket sprog de tror, at forsiden er på. Kender eleverne mon andre sprog, hvor der læses fra højre mod venstre? Kan de gætte, hvilke sprog de andre forsider er på?

Hvad siger dyrene? (lektion 5)

I denne aktivitet skal eleverne sammenligne dyrelyde på forskellige sprog. Det viser sig nemlig, at der kan være stor forskel på, hvad fx en hund siger på henholdsvis dansk, engelsk og kinesisk. Start med at tale med eleverne om 'The Gruffalo'-dyrenes lyde på engelsk: Hvad tror I, at en mus/ræv/ugle/slange siger? Eleverne kan fx også tale med deres sidemakker om, hvad en Gruffalo mon siger. Du kan herefter spørge eleverne, om de tror, at en mus/ræv/ugle/slange siger det samme på andre sprog? Hvis nogle af eleverne ved, hvad dyrene siger på andre sprog, kan de fortælle om lydene. Du kan med fordel også lade eleverne lytte til, hvad fx uglen siger på forskellige sprog via følgende link: <https://www.esl-languages.com/en/study-abroad/coffee-time/animal-sounds/index.htm>. Hvis der er flere forskellige sprog repræsenteret i klassen, kan du give eleverne en samtalelektie, der inddrager forældrene og de sprog, som tales i hjemmet. Du kan her bede eleverne om at udvælge et dyr og spørge deres forældre om, hvad dyret siger på deres modersmål.

Supplerende flersproget aktivitet

Den følgende aktivitet ligger inden for forløbets emne og kan fx inddrages i en dansk- eller faglig fordybelsestimer. Aktiviteten kan med fordel inddrages i forlængelse af ovenstående aktivitet i lektion 1.

'The Gruffalo'-overskrifter

Efter eleverne har set 'The Gruffalo'-forsiderne på forskellige sprog, kan de inddeles i mindre grupper og få tildelt et ark med 'The Gruffalo'-overskrifter på fire forskellige sprog. Eleverne arbejder nu sammen om at sammenligne overskrifterne (se spørgsmål til inspiration i aktiviteten). Slut aktiviteten af med at hver gruppe fortæller om deres observationer ved smartboardet, så alle kan følge med. Da de fem ark alle er forskellige, vil elever i de andre grupper måske opdage noget, som de ikke selv havde tænkt over.

Ark A	Ark B	Ark C
Grøflen (dansk) The Gruffalo (engelsk) Груффало (russisk) Gruffaloen (norsk)	El Grúfalo (spansk) Grøflen (dansk) Der Grüffelo (tysk) The Gruffalo (engelsk)	Gruffaloen (norsk) The Gruffalo (engelsk) O Grufalão (portugisisk) Grøflen (dansk)
Ark D	Ark E	
Der Grüffelo (tysk) Grøflen (dansk) Груффало (russisk) The Gruffalo (engelsk)	The Gruffalo (engelsk) Το Γκρούφαλο (græsk) Grøflen (dansk) O Grufalão (portugisisk)	

